

מידע למטופל

לקראת ניתוח כבד - HEPATECTOMY

המידע מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד ומיועדת לגברים ונשים כאחד

מטופל יקר,

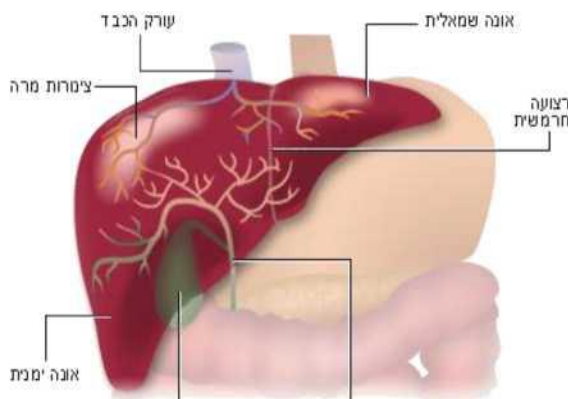
הוזמנת לניתוח בו תבצע כריתה שלמה או חלקית של הכבד. המידע שלפניך נועד לעזור לך לעבור את תקופת האשפוז וההחלמה בדרך טובה ובטוחה ככל האפשר.

רקע

הכבד נמצא בחלל הבטן העליונה מצד ימין, רובו מכוסה בצלעות החזה. הכבד עשיר בכלי דם ומחולק לשתי אונות (חלקים) - ימנית ושמאלית. כל אונה מחולקת למספר קטעים. בין חלקו הימני של הכבד לחלקו השמאלי נמצא כיס המרה המשמש מאגר למיץ המרה.

תפקידי הכבד:

- ייצור והפרשת מיץ מרה החיוני בתהליכי עיכול: לפירוק שומנים וספיגת ויטמינים
- ייצור חלבונים כולל גורמי קרישה
- נטרול רעלים
- וויסות חומרים הנספגים מהמזון בעזרת מערכת הדם
- מאגר חומרים חיוניים כמו ויטמינים

מתי צריך לבצע ניתוח כריתת כבד?

- גידולים ממאירים ראשוניים בכבד
- גרורות ממאירות בכבד
- זיהום / מורסה (אבצס)
- תרומת כבד

מה עושים בניתוח?

במהלך הניתוח חושפים את הכבד ומבצעים הערכת מצבו. מסירים את החלק שרצוי להרחיק, כולל חיתוך כלי דם רלוונטיים וחיבורם מחדש.

לתאי הכבד יכולת בנייה והתחדשות. גם כאשר כורתים חלק משמעותי (עד 70%) 'ישלים' הכבד את נפחו ויוכל לחזור לתפקוד תקין.

ניתן לבצע את הניתוח באחת משתי שיטות:

* שיטה פתוחה (חתך בבטן).

* שיטה לפרוסקופית (זעיר-פולשנית, הכוללת מספר חתכים קטנים וביצוע הניתוח תחת הנחיית מצלמה-לפרוסקופ).

רוב ניתוחי כריתת כבד מתבצעים בשיטה הפתוחה.

סוג הניתוח יומלץ לך ע"י הרופא המנתח, בהתאם לבעיה ומיקומה.

הכנה לניתוח

הרופא המפנה אותך לביצוע הניתוח ייתן לך הנחיות לביצוע סדרת בדיקות (בדיקות דם ושתן, צילום חזה ועוד).

עליך לקבוע תור למרפאת 'טרום ניתוח' בשערי צדק.

כאשר יש בידך את תוצאות הבדיקות, עליך להגיע למרפאת 'טרום ניתוח' בקומה 5.

בהגיעך למרפאה, הבא עמך:

* התחייבות מקופ"ח / סידור כספי לביקור במרפאה

* מכתב מרופא מטפל והפנייה לאשפוז

* תעודת זהות

* תוצאות כל הבדיקות שביצעת: דם ושתן, צילום חזה, אק"ג ותשובות של בדיקות נוספות שהתבקשת לבצע (כגון

מרקרים, CT, MRI)

* אם קיימות מחלות רקע הנך מתבקש להביא מסמכים רפואיים רלוונטיים (לדוגמה: סיכום מחלה ואישור לניתוח מרופא קרדיולוג, רופא ריאות וכדו')

על מטופל שאינו כשיר לחתום על מסמכים, להגיע בליווי אפוטרופוס חוקי עם כתב מינוי אפוטרופוס.

ממרפאת 'טרומ ניתוח' תישלח להדרכה במחלקה הכירורגית, שם תיפגש עם אחות מהמחלקה שתדריך אותך לקראת הניתוח: הכנה, מהלך וההחלמה הצפויה. תינתן לך ולמלוויד הזדמנות לשאול כל שאלה. בסיום ההדרכה תמסור לך האחות דף הדרכה מסכם. בסיום תהליך הקליטה לקראת הניתוח תחזור לביתך.

צוות טרום ניתוח ייצור עמך קשר ויודיע לך על תאריך הניתוח.

יום לפני הניתוח

- * עליך להגיע למחלקת כירורגיה כללית בקומה 6, בתאריך ובשעה שתקבל ממרפאת "טרומ ניתוח".
- * מומלץ להביא ציוד אישי כגון: כלי רחצה, חלוק עליון ונעלי בית
- * יש להימנע מהבאת חפצי ערך, כסף ותכשיטים
- * צוות המחלקה יקבל אותך וישלים את ההכנות לניתוח:
- * יותקן לך עירוני למתן נוזלים
- * יתבצעו בדיקות דם
- * יתכן ותתבקש ליטול ויטמין K ערב לפני הניתוח
- * בכדי למנוע היווצרות קרישי דם ורידיים ננקטות מספר פעולות:
- ✓ שימוש בגרביים אלסטיות בזמן הניתוח
- ✓ מתן תרופות לדילול הדם (לרוב בהזרקה תת עורית) ערב לפני הניתוח ולאחריו
- ✓ משך הטיפול יכול להשתנות לפי סוג הניתוח ובהתאם למצבך
- * החל מחצות (00:00) תהיה בצום (ללא שתייה או אוכל)

בוקר הניתוח

- * האחות המטפלת תבקשך לרחוץ רחצה יסודית וללבוש כתונת ללא בגדים תחתונים
- * אם יש עמך דברי ערך, תתבקש להעבירם לבן משפחה / מלווה. במידה שלא נוכח בן משפחה, יופקדו חפצי הערך במחלקת ביטחון על פי נוהל
- * האחות תיתן לך תרופות קבועות מעבר לחדר ניתוח מתבצע בהתאם לזימון על פי רשימת ניתוחים מסודרת
- * בשעה היעודה תתבקש על ידי האחות להסיר איפור, לק, משקפיים, שעון, תכשיטים, עדשות מגע, שיניים תותבות ומכשיר שמיעה
- * שליח ייעודי יגיע להעביר אותך לחדר ניתוח. ההעברה מתבצעת כשאתה שוכב במיטתך.
- * בני המשפחה מוזמנים להמתין בחדר המתנה הסמוך לחדר הניתוח. בתום הניתוח יצא המנתח לעדכן את בני המשפחה.

לאחר הניתוח

- תועבר ליחידת התאוששות הסמוך לחדר ניתוח ולחדר המתנה בו מחכים מלווידך.
- ביחידת ההתאוששות תהיה תחת השגחת אחות שתבצע מדידות ומעקב לחץ דם, דופק, נשימה, רווית חמצן בדם ועוד. האחות תבדוק את חבישת פצע הניתוח ותנהל מעקב אחר מתן שתן וכמות הפרשה המתנקזת מאזור הניתוח. אם מופיעים כאבים או בחילות אנא יידע את האחות המטפלת על מנת שתיתן לך טיפול מתאים.
- חשוב שתדע - בחדר הניתוח מותקנים לך צנתרים לטיפול וניטור:
- * נקזים שמטרתם לנקז את ההפרשות מאזור הניתוח.
- * עירוני תוך ווריד למתן נוזלים ותרופות נחוצות.
- * צנתר לניקוז השתן מדרכי השתן.
- * זונדה (צינורית המוחדרת מהאף עד לקיבה) לניקוז הפרשות ממערכת העיכול העליונה.

* לפי הצורך עירוני ייעודי (אפיידוראלי או ורידי) להזלפת תרופות לטיפול בכאב.
 בתאום עם האחות בחדר התאוששות יוכל מלווה אחד להיכנס לחדר התאוששות לשהות בצדך.

במחלקה

כאשר מצבך יאפשר, תועבר מיחידת התאוששות למחלקה.
 במחלקה תתקבל ע"י אחות אשר תעקוב אחר מצבך ותמשיך השגחה. יילקחו בדיקות דם לפי הצורך.
 בימים הראשונים לאחר הניתוח תקבל נוזלים דרך הוריד, עד שתתחיל לשתות ולאכול, בד"כ כיום לאחר הניתוח.
 הנקזים יוצאו בהדרגה, בהוראות הרופא מנתח (בד"כ מדובר ב-2-1 נקזים).
 אשפוזך במחלקה לאחר הניתוח יארך לכל הפחות 5 ימים.

כאב

רמת הכאב נמדדת בסולם מ 1-10. בכל מספר שעות תאמוד האחות בעזרתך את עוצמת כאביך.
 על פי עוצמת הכאב, תקבל תרופות משככות כאב דרך עירוני או דרך הפה, לפי המצב. אם תסבול מכאב גם לאחר קבלת התרופות, דווח על כך לאחות המטפלת על מנת שתוכל לשקול הוספת / שינוי תרופה.
 לרוב, שיכוך הכאבים מתבצע בעזרת מכשיר PCA Patient Controlled Analgesia (PCA) המאפשר לך לשלוט בכאב. המכשיר מחובר לעירוני לווריד, או לחלל האפיידוראלי הנמצא בעמוד השדרה. המכשיר מכוון כך שיזליף לגופך תרופות משככות כאב באופן קבוע ובנוסף מאפשר לך להוסיף כמות מסוימת של תרופה עם התגברות הכאב.
 אל דאגה: המכשיר מונע ממך להוסיף כמות תרופה הגבוהה מהמותר.

ניידות

כחלק מתהליך ההחלמה ועל מנת למנוע סיבוכים הנובעים משכיבה ממושכת, ישנה חשיבות רבה לניידות ותנועה מוקדמות.
 ניידות כוללת:

- * ירידה מהמיטה על מנת לקצר את זמן השכיבה בתנוחה קבועה
- * שהייה ממושכת מחוץ למיטה
- * הליכה

ירידה ראשונה מהמיטה לאחר הניתוח תתבצע בליווי אחות: אל תנסה לרדת לבדך מהמיטה!

למחרת הניתוח יגיע אליך פיזיותרפיסט לטיפול והדרכה בתרגילי נשימה, על מנת לשמור על אוורור הריאות.

רחצה

שמירה על היגיינה חשובה במניעת זיהומים: מדי יום תקבל עזרה על פי הצורך ברחצה ע"י איש צוות מהמחלקה.

כלכלה

התחלת שתייה ואכילה נעשות בהדרגה עד חזרה לכלכלה רגילה עפ"י הוראות הרופא.

הטיפול בחתך הניתוח

הסרת חבישות וסיכות מחתך הניתוח מתבצעות בהדרגה, לפי מצב הפצע והוראות הרופא. בתקופה הסמוכה לניתוח, אזור החתך עדיין אדום ומעט נפוח. צפוי שיפור ככל שחולף הזמן. בכדי למנוע חדירת זיהומים, ישנה חשיבות גבוהה לשטיפה נכונה במים וסבון. האחות תדריך אותך כיצד לבצע את השטיפה והייבוש לאחריה.

שירות רווחה

אנו מודעים לכך שהתקופה סביב הניתוח עלולה לגרום לקשיים המצריכים הערכת מצב מחודשת. לרשותך ולרשות משפחתך נמצאת במחלקה עובדת סוציאלית לליווי, תמיכה, מידע, סיוע במיצוי זכויות, תכנון האשפוז והשחרור והפניה לגורמים בקהילה.
 ניתן ליצור קשר עם העובדת סוציאלית בעזרת האחות המטפלת או מזכירת המחלקה.

בשחרור

תקבל מכתב מסכם ובו המלצות להמשך טיפול בקהילה תוך ציון תאריך ביקור במרפאה הכירורגית לשם בדיקה, מעקב והוצאת תפריים/סיכות. ניתן להזמין תור דרך זימון תורים בטל. 02-6555999. לביקור זה יש להביא התחייבות מקופ"ח ואת מכתב שחרור.

כיצד לנהוג בבית

- * חשוב ליידע את הרופא המטפל בקהילה אודות הניתוח שעברת.
- * יש לשמור על ניקיון מרבי של אזור הניתוח ע"י רחצה יומית במים וסבון.
- * חשוב להמשיך טיפול ומעקב לפי ההנחיות במכתב השחרור.
- * ניתן לחזור לפעילות גופנית בהדרגה: מומלץ להימנע מעבודה פיזית קשה או פעילות ספורטיבית עד לקבלת אישור מהרופא המנתח.

יש לפנות לרופא / חדר מיון אם מופיעים:

אודם ורגישות סביב החתך	✓
הפרשה מוגלתית מהחתך	✓
חום גוף מעל 38°	✓
כאבי בטן	✓
עיוותים המלווים בבחילה	✓
הקאות	✓
תפיחות בטנית או עצירות	✓

בכל שאלה ובעיה ניתן להתייעץ עם צוות מחלקת כירורגיה כללית, בכל שעה ובכל ימות השבוע.

בטל: 02-6555769, 02-6555569.

בברכת החלמה מהירה

צוות היחידה הטרומ ניתוחית והמחלקה כירורגיה כללית

* דף המידע אינו מחליף את ההסבר שיינתן ע"י הרופא ואינו מחליף את דף ההסכמה לניתוח.